

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
111/14. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2014. július 17.

A főtanácsnok indítványa a C-528/13. sz. ügyben
Geoffrey Léger kontra Ministre des affaires sociales et de la santé és
Établissement français du sang

Mengozzi főtanácsnok szerint két férfi közötti szexuális kapcsolat önmagában nem minősül olyan viselkedésnek, amely igazolná a véradásból való tartós kizárást

Az ilyen kizárás azonban igazolható a közegészség védelmére vonatkozó célkitűzés alapján, feltéve hogy nem megy túl a szükséges mértéken

2009. április 29-én az Établissement français du sang (EFS, francia vérügyi intézet) orvosa elutasította a G. Léger által adni kívánt vért, azzal az indokkal, hogy G. Léger homoszexuális, és hogy a francia jog tartós jelleggel kizárja a véradásból azokat a férfiakat, akik más férfival szexuális kapcsolatban álltak vagy állnak. Miután G. Léger megtámadta e határozatot, a tribunal administratif de Strasbourg azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az ilyen tartós kizárás összeegyeztethető-e egy uniós irányelvvel¹. Ezen irányelv értelmében tartós jelleggel ki vannak zárva a véradásból azok a személyek, akiknek a szexuális viselkedése (szokásai) nagy kockázattal jár súlyos, vérrel átvihető fertőző betegségek megszerzéséhez.

A mai napon ismertetett indítványában Paolo Mengozzi főtanácsnok megállapítja, hogy egy férfi esetében önmagában az, hogy szexuális kapcsolatban állt vagy áll egy másik férfival, az irányelv értelmében nem jelent olyan „szexuális viselkedést (szokásokat)”, amely igazolja az ilyen férfinak a véradásból való tartós kizárását. Ahhoz, hogy erre a következtetésre jusson, a főtanácsnok a „szexuális viselkedés (szokások)” kifejezés (mivel az az irányelvben nincs meghatározva) általános értelmére hivatkozik. P. Mengozzi szerint a viselkedés határozza meg azt, hogy az egyén hogy jár el, vagyis miként viselkedik; a szexuális viselkedést így többek között az érintett személy szexuális szokásai és gyakorlata határozza meg, másként fogalmazva azok a konkrét feltételek, amelyek között a szóban forgó szexuális kapcsolatokra sor kerül.

Ebből a szempontból egy férfi esetében az, hogy szexuális kapcsolatban állt vagy áll egy másik férfival, nem minősül az irányelv értelmében vett viselkedésnek. A francia szabályozás inkább úgy tekinti e tényt, mint a nagy kockázatnak való kitettségére vonatkozó megdönthetetlen vélelmet, függetlenül a kapcsolatok feltételeitől, gyakoriságától vagy a megfigyelt szexuális gyakorlattól. E vélelem alapján a francia jog lényegében a teljes homoszexuális és biszexuális férfi populációt kizárja a véradásból, kizárólag azon az alapon, hogy e férfiaknak szexuális kapcsolata volt vagy van más férfival. A Franciaország által figyelembe vett szempontot következőképpen túl tágan és túl általános módon határozták meg, holott a „szexuális viselkedés (szokások)” uniós jogalkotó által használt fogalma azon pontos magatartás vagy attitűd meghatározását igényli, amelynek eredménye a leendő donort érintő nagy fertőzési kockázat.

Az EUM-Szerződésből ugyanakkor kitűnik, hogy a tagállamok az irányelvben megállapítottaknál szigorúbb védintézkedéseket tarthatnak fenn vagy vezethetnek be². E tekintetben P. Mengozzi emlékeztet arra, hogy a tagállamok szabadsága addig tart, amíg az nem fenyegeti az elsődleges uniós jog és különösen az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartását. Márpedig azáltal, hogy véglegesen kizár a véradásból minden olyan férfit, aki szexuális kapcsolatban állt vagy áll más férfival, a francia szabályozás egyértelmű, a nem (férfiak) és a szexuális irányultság

¹ A 2002/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az emberi vérré és vérkomponensekre vonatkozó egyes technikai követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. március 22-i 2004/33/EK bizottsági irányelv (HL L 91., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 272. o.).

² EUMSZ 168. cikk, (4) bekezdés, a) pont.

(homoszexualitás és biszexualitás) kombinációján alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést alakít ki.

A főtanácsnok azt vizsgálja, hogy az ilyen eltérő bánásmód igazolt és arányos-e. E tekintetben megállapítja, hogy a francia szabályozás jogszerű célt követ, amennyiben a recipiensek fertőzési kockázatának maximális csökkentését célozza, illetve ezáltal a közegészség magas szintű védelme biztosításának általános célját követi.

Ami viszont az arányosság elvének tiszteletben tartását illeti, P. Mengozzi úgy véli, hogy jöllehet a francia szabályozás alkalmasnak tűnik a követett cél elérésére, túlmehet azon, ami e cél megvalósításához szükséges. A főtanácsnok szerint a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell tehát vizsgálnia, hogy Franciaország sajátos epidemiológiai helyzete megbízható, reprezentatív és friss statisztikai adatokon alapul-e, és hogy a tudományos ismeretek jelen állása szerint a transfúziós lánc túlzott korlátozása nélkül nem lehetséges a véradásoknak az ablakperiódus³ lejártáig való karanténba helyezésére irányuló intézkedések meghozatala. P. Mengozzi ugyanis megállapítja, hogy az ablakperiódus a legkritikusabb időszak, amely a legnagyobb kockázatnak teszi ki a recipienseket. Ha az adott vér tesztelése előtt hagyják eltelni azt az időszakot, amely alatt a vírus nem mutatható ki, jelentősen megközelíthető a nullaszintű kockázat.

A főtanácsnok hangsúlyozza a francia szabályozás következetlenségét is: így nincs konkrét ellenjavallat az olyan nők vonatkozásában, akiknek partnere más férfiakkal állt vagy áll szexuális kapcsolatban. Másfelől az olyan személy, akinek partnere szeropozitív, négy hónapos átmeneti ellenjavallat alá tartozik, míg egy ilyen esetben a kockázatnak kitettség valós. Végül P. Mengozzi összeveti az olyan férfi helyzetét, aki élete során egyszer, vagy alkalmilag védekezés mellett homoszexuális kapcsolatot létesített (az ilyen férfi véglegesen ki van zárva a véradásból), az olyan heteroszexuális személy helyzetével, aki rendszeresen létesít védekezés nélkül szexuális kapcsolatokat (e személyre csak átmeneti ellenjavallat vonatkozik).

P. Mengozzi szerint továbbá a kérdést előterjesztő bíróságnak azt is meg kellene vizsgálnia, hogy nem lehetséges-e a leendő donorok értékelésére irányuló kérdőív oly módon történő átalakítása, hogy lehetővé tegye az egészségügyi személyzet számára az egyéni elbeszélgetés során annak kiderítését, hogy a leendő donor „kockázatos” szexuális viselkedést követ-e (a lakosság többi része esetében egyébként lehetséges az ilyen értékelés), és így kielégítően védje a recipiensek egészségét.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106

³ Az „ablakperiódus” azon időszakot jelenti, amely során a HIV 1 és HIV 2 vírusok a szűrővizsgálat során még nem mutathatók ki (azaz 12 nap a HIV 1 és 22 nap a HIV 2 vírus esetében). Mivel a vér megőrzésének maximális ideje 45 nap, a vér 22 napra karanténba helyezése és a vér ezen időtartam lejártakor való tesztelése objektíve olyan megoldás lehetne, amely lehetővé tenné a Franciaország által követett cél legjobb elérését.